

LJUBEZENSKI ROMANI SODOBNIH SLOVENSKIH PISATELJIC

V prispevku obravnavam značilnosti izbranih desetih ljubezenskih romanov slovenskih pisateljic, objavljenih na prelomu iz 20. v 21. stoletje (ok. 1995–2015). Na začetku predstavim najpomembnejša teoretična izhodišča o ljubezenskem in sodobnem slovenskem ljubezenskem romanu, na osnovi katerih temelji analiza del. V zadnjih desetletjih so številne slovenske pisateljice objavile ljubezenske romane, ki bralcem ponujajo aktualne zgodbe z realistično izrisanimi liki in v sodobno slovensko prozo vnašajo določene novosti in posebnosti. Analiziram literarno-estetsko kvalitetne, zgodbeno in žanrsko zanimive romane naslednjih avtoric: Gabriele Babnik, Cvetke Bevc, Mateje Gomboc, Aleksandre Kocmut, Dese Muck, Lucije Štepančič, Nataše Sukič, Irene Svetek, Brine Svit in Andreje Zelinka.

Ključne besede: ljubezenski roman, sodobne slovenske pisateljice, dogajalni čas/prostor, karakterizacija literarnih oseb, tema

1 Uvod

Čprav se zdi, da so si ljubezenski romani med seboj tematsko podobni, saj vsebujejo osrednjo ljubezensko zgodbo, se ti prilagajajo novim trendom okolja in se nenehno razvijajo. Sodobni ljubezenski romani so zaradi žanrske heterogenosti zelo raznoliki, obravnavajo različne vrste ljubezenskih odnosov, medsebojne odnose, kompleksna družbena vprašanja, situacije in probleme iz resničnega življenja, razlikujejo se tudi po slogu pisanja.

Analiza zajema naslednja romaneskna dela (navajam jih po letnicah izdaje): *Con brio* (1998) Brine Svit, *Žaba v loncu* (2002) Andreje Zelinka, *Panika* (2003) Dese Muck, *Od blizu* (2004) Irene Svetek, *Ina* (2011) Cvetke Bevc, *V četrtek ob šestih*

(2011) Lucije Stepančič, *Pripeta s krvjo* (2013) Aleksandre Kocmut, *Dantejeva hiša* (2014) Mateje Gomboc, *Intimno* (2015) Gabriele Babnik in *Piknik* (2015) Nataše Sukič. Pri izboru sem upoštevala čas objave (1995–2015), osrednjo ljubezensko tematiko in literarno-estetsko kvaliteto, ki sem jo določila glede na širino in bogastvo jezikovno-slogovnih sredstev, pa tudi glede na izvirnost zgodbe. Osredotočila sem se na romane ženskih avtoric, saj se jim še zmeraj posveča manj literarnovedne pozornosti. Raziskala sem značilnosti in novosti ter posebnosti glede določenih tem, motivov in jezikovno-slogovnih značilnosti, posebno pozornost pa sem posvetila dogajalnemu času/prostoru, oblikovanju ženskih likov in elementom žanrskosti v romanih.

2 Ljubezenski roman

Ljubezenski roman je romaneskni žanr, ki tematizira ljubezensko zgodbo med osrednjima likoma, z zanimivim zapletom se osredotoča na ljubezensko razmerje, drugi dogodki v zgodbi pa so za ta odnos sekundarnega pomena. Poglavitna panta ljubezenskega romana je emocionalna zadovoljitev protagonistov, nivo erotičnosti je v romanu različen. Kristin Ramsdell opredeli ljubezensko zgodbo kot zgodbo, ki se osredotoča na razvijanje ljubezenskega odnosa z zadovoljivim koncem. Običajno se konča s poroko, čeprav lahko zadovoljivo pomeni nekaj drugega kot poroko, zgodba mora čustveno pritegniti bralce in jim dovoliti sodelovanje (Ramsdell 2012: 4). Pamela Regis (2003: 9) definira ljubezenski roman kot delo prozne fikcije, ki pripoveduje zgodbo dvorjenja in zaroke ene ali več junakinj. Po mnenju avtorice (Regis 2003: 9) je srečen konec formalno prepoznavna značilnost ljubezenskega romana. V današnjem času teza o optimističnem in emocionalno zadovoljivem koncu ni vedno izpolnjena, a to še ne pomeni, da roman ni ljubezenski.

Alojzija Zupan Sosič piše, da se od vseh uporabljenih žanrskih oznak zdi najbolj problematična ljubezenski roman. Ljubezenska tema je ponavadi tesno prepletena še z drugimi, zato deluje uvrščanje romanov s širokim pripovednim horizontom med ljubezenske romane enostransko. Prav tako je terminološko vprašljiva razteznost poimenovanja ljubezenski roman, ki obsega tri tipe romanov: ljubezenskega, erotičnega in pornografskega (Zupan Sosič 2003: 137).

Ljubezenskim romanom je skupno ubesedovanje ljubezni, ki jo lahko posamezniki pojmujejo različno. Ljubezen je še zmeraj pogosta tema v literarnih tekstih pisateljev in pisateljic, na osrednjo ljubezensko temo se lahko navezujejo raznovrstne pod teme, kot so poroka, zakonska zvestoba, družina, spolna zloraba, smrt, nosečnost, splav, droge, alkoholizem ipd. Dejan Kos, Andrea Leskovec in Špela Virant zapišejo, da je ljubezen kot temeljna človekova izkušnja vseskozi del literarnega diskurza, z literaturo se vzpostavlja posebno mesto njene obravnave. Ljubezen se manifestira kot niz kulturno podedovanih vzorcev obnašanja, razmišljanja, vedenja in govorjenja, zato je njena opredelitev mogoča le v okviru dane kulturne tradicije in v določenem družbeno-zgodovinskem kontekstu. Motiv ljubezni se v

različnih družbenih in kulturnih kontekstih izraža na različne načine, tako lahko govorimo o družbenem pojmovanju ljubezni in literarni tematizaciji ljubezni (Kos idr. 2016: 7).

3 Sodobni slovenski ljubezenski roman

Ljubezenski roman je eden od žanrov, ki je na Slovenskem dolgo veljal za nemoderne. K ponovnemu pisanju ljubezenskega romana je pripomogel razmah žanrske literature¹ okrog leta 1980, ko so avtorji in avtorice ponovno začeli pisati že pozabljene romanekne žanre. Kot ugotavlja Barbara Pregelj (2004: 443), ljubezenski roman ni najpogostejši žanr osemdesetih in devetdesetih let, je pa tematsko pogosto prisoten tudi v domačijem, zgodovinskem in drugem pripovedništvu.

Od konca prejšnjega stoletja so avtorji in avtorice z namenom prilagoditve interesom širokemu bralnemu občinstvu ta žanr razširjali in vanj vpletali raznovrstne, tudi netipične like. Začel se je razvijati na različnih ravneh, danes se ukvarja s sodobnimi problemi, temami in družbo. Po Kristin Ramsdell je namen sodobnih ljubezenskih zgodb pripovedovanje o sodobnih ljubezenskih razmerjih, ki so pomembna za sedanje čase. Lokacije, uporabljene v sodobnih »romancah«, so raznolike bolj kot kdajkoli prej, saj segajo od mirnega predmestja, živahnega poslovnega okrožja v mestnem jedru do izoliranega gorskega zatočišča, izbire lokacije so neskončne in omejene samo z resničnimi možnostmi trenutnega časovnega obdobja. Zgodbe so pogosto pestre in v veliki meri odvisne od fizičnih lastnosti ter poklicev glavnih junakov (Ramsdell 2012: 48). Ljubezenska tematika je prevladujoča smernica v bivanjski problematiki, ki se odvrča od klasičnih obrazcev ljubezenske literature, hkrati pa prevprašuje tradicionalne družbene norme (npr. zvestobo in materinstvo). Ljubezenski motiv je največkrat prisoten kot hrepenenjski ideal in implicitna vrednota, ki v svetu izpraznjene eksistence trči ob usodne ovire. Iskanje ljubezni postaja vse bolj najdenje telesnosti, bežnih erotičnih stikov (Zupan Sosič 2006: 41).

V sodobnem slovenskem ljubezenskem romanu je ironija prežeta s humorjem, zato je blažja in nežnejša, saj humoreskna ironija implicira fluidno resnost privida. Zaznamo jo lahko na retorični ravni (uporaba figuralnega govora, besedne igre, imena lika), v opisu literarne osebe in prek razvoja dogodkov oz. razbijanja ustaljenih zakonitosti pripovednega časa in prostora (Zupan Sosič 2003: 140). Današnja enakopravnost med spoloma pogosto privede, da se moški znajdejo v ženskih vlogah (opravljanje gospodinjskih del, vzgoja otrok). Sodobne junakinje

¹ Žanrska literatura je zbirni izraz za množico žanrov, ki živijo vsak svoje življenje. Razliko med žanrsko in umetniško literaturo ponazarja zagata ob literarnih nagradah: za kriterije umetniškosti se žiranti še nekako dogovorijo, težko pa si je zamisliti eno nagrado za žanrsko literaturo, saj se lahko primerjajo le dela znotraj posameznega žanra. Z upoštevanjem parcialnih bralskih interesov je žanrska literatura poskrbela za diferenciacijo pojma besedne umetnosti: ljubitelji gora prebirajo planinsko literaturo, adolescenti vampirsko literaturo, zaključen bralski krog sestavljajo občudovalci znanstvene fantastike itd. (Hladnik 2018).

slovenskih ljubezenskih romanov se odmikajo od tradicionalnih stereotipnih žensk, pogosto so močne, neodvisne in inteligentne. Niso več ženske, ki bi se sprizajzile z običajnimi vlogami v življenju, patriarhalno kulturo in moško nadvlado, saj pogosto zapustijo zveze in si prizadevajo za čustveno ter spolno neodvisnost.

4 Analiza izbranih besedil

Pisateljica, režiserka in scenaristka Brina Svit (1954, Brina Švigelj Mérat) v svojem tretjem romanu *Con brio* (1998) tematizira enostransko ljubezen, strastno le s strani moškega, poleg ljubezenske teme se pojavljajo še teme medkulturnosti,² jezikov, tujstva in lepovidovstva. Po Silviji Borovnik (2012: 53) je inovativen avtoričin zasuk, da postane v tem delu nosilec lepovidovskega hrepenenja moški. Pripoved ne poteka kronološko, saj jo bralec rekonstruira iz mozaičnih drobcev. Dogajalni prostor je medkulturni Pariz, kjer prebivajo nacionalno in jezikovno različni ljudje. Zgodba je časovno umeščena v leto 1995 in pripoveduje o šestdesetletnem ločenem madžarskem pisatelju Tiborju, ki živi sam, le gospodinja mu pomaga pri ohranjanju reda. V njegovo dolgočaseno življenje vstopi mlado neznano dekle Grušenjka, sedemindvajsetletna migrantka slovanskega porekla, ki jo ljubkovalno poimenuje Kati. V slepi zaljubljenosti jo zaprosi za roko, ona privoli pod pogojem, da si ne postavljata vprašanj. Po poroki spita v ločenih sobah, ne pusti mu, da bi se ji približal, se mu izmika in se zapira v sobo. Tibor hrepeni po telesni bližini žene in se ji neuspešno približuje, saj zavrača njegovo ljubezen in z njim manipulira. Njuno razmerje se konča, ko Tibor sprevidi, da ima njegov prijatelj avanturo z njegovo ženo, dobi srčni napad in pristane v bolnišnici. Grušenjka je iskala v ljubezenski zvezi očeta, on pa ljubečo zakonsko partnerico: »Reciva, da sva izbrala isto igro: ljubezen, a ne istih vlog« (Švigelj Mérat 1998: 155). Avtorica se v romanu spogleduje s tipičnimi postmodernističnimi potezami, kot so intertekstualne plasti, ki se nanašajo na glasbeno umetnost, in intertekstualna navezava na Dostojevskega (lik nedosegljive Grušenjke). V delu je prikazana nekonvencionalna zakonska zveza s precejšnjo starostno razliko, odnos med njima je bolj podoben odnosu med očetom in hčerjo kot pa odnosu med možem in ženo, zato njuno razmerje ne more preživeti, saj ljubezensko zvezo občutita na različen način: on kot zakonsko ljubezen, ona pa v zvezi zapolnjuje deficit očetovske ljubezni. Njuno različno pojmovanje ljubezenskega razmerja neizbežno privede do propada zveze. Simone de Beauvoir razlaga, da se poroke na splošno ne sklepajo iz ljubezni, saj je po besedah Freuda soproj pravzaprav vedno zgolj nadomestek za ljubljenega moškega, ne pa ta moški sam, zato tako razdvajanje ni niti najmanj naključno (Beauvoir 2013: 208). Roman izraža pot k iskanju ljubezni, zanj sta značilna publicistični in hkrati tudi filmski slog (kratka poglavja delujejo kot filmske sekvence), tok zavesti posreduje razmišljanje in občutja protagonista, nekateri dialogi so zapisani kot opisni govori.

² Pri medkulturnosti posamezne kulture niso podrejene enemu krovnemu pojmu in zedinjanju na skupnem imenovalcu. Vsaka kultura zase predstavlja svojo lastno celoto, bistveno pa je sodelovanje med njimi (Kozak 2010: 138).

Pisateljica in dramatičarka Andreja Zelinka (1961) je leta 2002 izdala prvenec *Žaba v loncu*, ki pripoveduje o ljubezni v sodobnem času. Protagonista se po dvajsetih letih naključno srečata, zato se jima varno in utečeno življenje naenkrat preobrne. Naslov simbolizira poskus z žabo in loncem: »Torej: v lonec s hladno vodo daš živo žabo. Nato ga daš nad ogenj in ga lepo počasi segrevaš. Žaba ima seveda možnost, da skoči iz vedno bolj tople vode, kadar koli hoče, vendar ostane v loncu toliko časa, da se na koncu skuha« (Zelinka 2002: 60–61). Torej imamo vsi v življenju možnost izbire, vendar je odvisno od posameznika, kako se bo odločil in izkoristil svoje življenje. Protagonistka Vita je vodilna umetnica lončarstva, ki med hudo nevihto v avtomobil sprejme Dušana, s katerim je preživela nekaj intimnih mesecev pred študijem. Dušan sedaj živi povprečno družinsko življenje polno odrekovanja z ženo in majhnima otrokoma (imajo dotrajan avto, majhno blokovsko stanovanje). Njegovo pravo nasprotje je poklicno uspešna, dobro situirana, uglašena in samozavestna Vita, ki živi v prenovljeni kmečki hiši s prizanim arhitektom in nadarjenim sinom. Njeno življenje postaja monotono, naveličana je oblikovanja gline, večino časa preživi sama, saj se mož posveča službi, sin pa študiju. Kljub udobnemu in karierno uspešnemu življenju se počuti osamljeno in prazno, primanjkuje ji pogovor in občutek ljubljenosti. Dušan je prav tako naveličan monotonega življenja, poniževalne službe šoferja, podrejanja ženi in otrokom ter večnih denarnih problemov. Zbližata ju nezadovoljstvo nad lastnim življenjem in iskanje nečesa novega, tudi nevihta ju ponovno zbliža, prinese jima nova spoznanja in je povod za pretresanje njunega mirnega življenja. Po preživeti skupni noči doživita nekaj, česar s svojima partnerjema ne bi mogla doživeti, vendar ugotovita, da je spolnost edino, kar ju povezuje, saj sedaj vsak pripada svojemu svetu. Oba ponovno srečanje zelo vznemiri, podata se v ljubezensko avanturo, vendar spoznata, da je sedaj prepozno za skupno zvezo, saj že imata svoje vrednote in norme, zato se njuno iskanje neke spremembe izkaže za slabo izbiro. Zaradi socialnih in emocionalnih razlik drug v drugem ne najdeta, kar sta iskala, saj se med njima vname tudi pravi besedni boj zaradi drugačnega pogleda na življenje kot pred dvajsetimi leti, ko sta doživljala neobremenjeno ljubezen. Na koncu se razideta in zaživita spet varno in utečeno življenje: »Zdaj je bilo spet vse v redu. Osvobojen v spoznanju, da Vite ne bo videl nikoli več, se je odpeljal dalje« (Zelinka 2002: 75). Kristin Ramsdell (2012: 22) poudarja, da romantiki redkokdaj zaključijo zgodbo z ločitvijo glavnih junakov, vendar če se to zgodi, je navadno konec »dober«. Tema ljubezni se v romanu povezuje z eksistencialno temo – socialno neenakostjo v sodobnem svetu. Vsevedni pripovedovalec dogajanje na trenutke komentira, v ospredju so pomenljivi dialogi z globokim sporočilom. Slog romana je realističen, mestoma poetičen, jezik je knjižni, s slogovnega vidika se v romanu prepletajo kratke in dolge povedi, vendar prevladujejo zložene povedi.

Pisateljica, dramatičarka, igralka, scenaristka in publicistka Desa Muck je sprva objavljala samo za otroke in mladino, z romanom *Panika* (2003) pa se je podala v literaturo za odrasle. Roman preko prepletanja humornih in tragičnih pripetljajev tematizira hrepenenje po ljubezni in odvisnost od ljubezenskih razmerij ter prinaša novost na zgodbeni ravni, saj pripoveduje tudi o problematičnih medsebojnih

odnosih v sodobnosti, zato vsebuje tudi prvine družbenega romana. Vera, ki je zaposlena kot medicinska sestra v zdravstvenem domu, se ob možu Rudiju in najstniški hčerki počuti nezadovoljno in izgubljeno:

Že nekaj časa sem vsega sita! Rudijeve lenobe, Marinkine pubertete, piskrov, počitnic v prikolici s paradižnikovo solato in filanimi paprikami za cel teden, vseh klinčevih rojstnih dnevo in božičev! Na vseh družinskih slikah, na katerih sploh sem, samo nosim na mizo z zariplim ksihtom. Čutim, kot bi imela v sebi ogromno votlino. Sem Potočka zijalka. (Muck 2003: 8.)

Doživeti hoče nekaj novega, ne le stereotipne vloge matere, žene in gospodinje, ki ji želi ubežati.³ Naveličana je monotonega vsakdana, moževe dolgočasnosti, hčerkinе neposlušnosti in službe, zato jo obsede panika, da je zapravila svoje življenje. Želi si, da bi vsaj še enkrat izkusila zaljubljenost, ki bi osmislila njeno življenje, želja se ji uresniči, saj se spusti v ljubezensko avanturo z družinskim prijateljem, velikim osvajalcem žensk, vendar možu razmerje prikriva. Po Simone de Beauvoir »ženska pogosto zaradi moralnosti, hinavščine, ponosa, sramežljivosti vztraja v svoji laži« (Beauvoir 2013: 260). Vera v svoji slepi zaljubljenosti prezira kvalitete razumevajočega in skrbnega moža, sestaja se z lepotcem, zapleta v lastne laži in žrtvuje svojo družino in službo. Njen zakon propade, zato mora na novo vzpostaviti življenje in utrditi odnos s hčerko. Zaveda se svojih napak pri prebolevanju moža in ljubimca ter na koncu morda pristane v razmerju z ovdovelim odvetnikom. Novost glede obravnavanja ljubezenske tematike je sledenje ženske novemu partnerju po propadli zakonski zvezi, vsak si želi doživeti ljubezen, vprašanje pa je, kje in kako jo poiskati. Zgodba je napisana izjemno humorno, romaneskni jezik se prilega jeziku ženske v srednjih letih, ironija tragične pripetljaje prikaže humorno z veliko mero hudomušnosti. Dović (2007: 246) poudarja, da besedila Muckove odlikuje izjemna pisateljska spretnost, sposobnost oblikovanja dramatičnih, komičnih in pogosto absurdnih situacij; napeti in dinamični dialogi, izrazito subjektivna, personalna perspektiva, ki je značilna za njene prvoosebne in tretjeosebne pripovedovalke.

Pisateljica in scenaristka Irena Svetek (1975), ki se zadnja leta ukvarja zlasti s pisanjem scenarijev za filme, v svojem prvencu *Od blizu* (2004) ubeseduje temo intimnega razmerja med neimenovanima protagonistoma. Alojzija Zupan Sosič ugotavlja, da je prevladujoča lastnost v novejšem slovenskem romanu intimna zgodba. Posvečanje majhnim zgodbam je tudi značilnost svetovne romaneskne produkcije, ki je s postmodernistično poetiko ukinjanja »velikih zgodb« skrčila dogajalnost na ožje socialne skupine in intimno problematiko glavnih literarnih oseb (Zupan Sosič 2006: 40). Skozi roman so prisotne retrospektive o nesreči v Romuniji leta 1985, v romaneskni sedanosti, tj. v letu 2003, pa spremljamo protagonistkino bivanje v tujini. Mlada diplomirana lingvistka odhaja za eno leto v Romunijo na delo na slovensko ambasado v Bukarešto kot prevajalka.

³ Predeterminacija ženske zaradi biološkega spola (reproduktivnih sposobnosti) potiska v podrejeni družbeni položaj (Antić Gaber 2012: 2).

Nepričakovano se odpravi v deželo svojih prednikov, saj je delo v Sloveniji ne zadovolji, čuti nekakšen nemir in ne more ustaljeno zaživeti. Pred osemnajstimi leti je njena družina v Romuniji doživela hudo prometno nesrečo, sestra dvojčica je bila težko poškodovana, noseča mama pa je splavila. Zaradi nesreče se v to deželo niso več vračali, mamo je njena nenadna odločitev močno vznemirila in njenemu odhodu je nasprotovala, saj še ni pozabila dogodkov iz preteklosti. Protagonistka se je v Romuniji vključila v intelektualne in kulturne kroge ter kar kmalu stopila v intimno zvezo z urednikom večje romunske založbe. Njena zveza ni bila pretirano stabilna, veže ju predvsem spolno razmerje. Ne čuti dovolj njegovega razumevanja in ljubezni, že na začetku jo zagrabi ljubosumje, postaneta si odtujena, začuti nemir in skepticizem, saj si želi zveze z ljubečim in razumevajočim partnerjem, česar ne doseže, zato nenehno joče in se zapira vase. Njun turbulenten odnos se začasno pomiri, nato se ponovno zaplete, ko izve, da je noseča. Želi si spremembe, vendar jo še vedno preganjajo spomin na nesrečo, nerazčiščeni družinski odnosi in negotova partnerska zveza, skrivaj splavi in se nenadoma vrne v domovino, ob njenem odhodu je tudi on ne nagovori, da bi ostala: »Ko se vrnem, še vedno stoji na istem mestu, njegov obraz je trd, niti ena mišica mu ne trzne. Zaprem kovček in ga nerodno dvignem s postelje. Še vedno tišina. Želim si, da bi me močno prijel za roko in zavpil, kaj se greš, nikamor ne boš odšla!« (Svetek 2004: 157). V slogovno inovativnem delu ni zapletene metaforike, kratki in nazorni opisi odlično prikazujejo atmosfero tujine. Napisano je v minimalističnem slogu z modernističnimi prijemi, osebno in nepristransko, zato bralcu omogoča vpogled v intimno dramo čustvene in senzibilne junakinje: Ljubezen, sovraštvo, sedanost in preteklost.

Pisateljica, pesnica in muzikologinja Cvetka Bevc (1960) objavlja poezijo, prozo, dramske tekste in mladinska dela, v romanu *Ina* (2011) ljubezensko zgodbo prepleta z elementi kriminalke (nenavadna prodaja Jakčeve slike), loteva se teme ljubezenskega trikotnika, v katerem se znajde tudi naslovna protagonistka. Napeta zgodba z nepričakovanimi preobrti pripoveduje o mladi violinistki Ini, ki se zaplete v intimno razmerje z uspešnim advokatom Miranom. Ina poklicno uči igrati otroke in nikoli ne igra pred večjim občinstvom, vendar se ob srečanju z Davidom na stojnici ob Ljubljani spremeni, saj mu zaigra na violino za rimski prstan. S svojimi izbruhi vztraja, naj se Miran loči, vendar on ostaja predan zakonu. Razočarana Ina po ljubimčevih lažnih obljubah o ločitvi odpotuje v Rim in se na vlaku usodno zaplete v strastno romanco z mladim slikarjem Davidom, Miranovim sinom, ki ga je po naključju že srečala. Sedaj je razpeta med svojima nenavadnima ljubimcema, v ljubezni do vihravega Davida ne more popolnoma preboleti večletne zveze s starejšim, uglajenim Miranom, čeprav je morda stopila v novo avanturo, da pozabi staro: »A nekega dne bom morala, morala bom nekaj narediti. Morala bom povedati Davidu. Miranu. Obema. Ali pa nobenemu. Nek starec, ki se mi že nekaj noči prikazuje v sanjah, mi govori, da je najbolj gostobeseden govor ljubezni molk« (Bevc 2011: 101). Ljubezenske scene prehajajo v eksplicitno prikazovanje erotičnosti, npr.: »Že odgrinja rjuho, v katero sem se zavila. Prime me za boke, povleče moje noge proti sebi« (Bevc 2011: 62). Bralec spremlja dogodke iz perspektiv vseh osrednjih oseb, izmenjavata se ženska in moška perspektiva,

še zlasti je zanimiv Inin prvoosebni pogled na razpetost med moškima. Jeremy Hawthorn (1997: 143) zapiše, da različni govori v romanu predstavljajo in širijo različne poglede, perspektive. Trije pripovedni glasovi ustvarjajo polifonijo, ki je po Bahtinu »množica samostojnih in nezlitih glasov ter zavesti« (Bahtin 2007: 10). Morda pa David vstopi v Inino življenje, da jo osvobodi zveze z Miranom, ki se dolga leta ne more odločiti zanjo, njegova ločitev je žal prepozna. Ina mu za slovo gola zaigra na violino, takrat pride v stanovanje David in spoznata, da sta se zaljubila v isto žensko. Na koncu Ina kot odločna ženska odloži svoj rimski prstan na pult ob Ljubljani in se s tem osvobodi obeh ljubimcev. Za roman je značilno realistično pisanje z občutkom za natančno opisane detajle, pomembno funkcijo zavzemata glasba in likovna umetnost, ki sta usmerjeni v Ino in Davida, z umetnostjo so sicer prežeta tudi druga avtoričina literarna dela (npr. *Soba gospe Bernarde*, 2007). Ina se uveljavi v družbi kot samozavestna emancipirana glasbenica in se posveti nadaljnjemu življenju.

Akademska slikarka in restavratorica Lucija Stepančič (1969) se je v slovenskem prostoru uveljavila tudi kot pisateljica, njen roman *V četrtek ob šestih* (2011) prinaša intimno zgodbo neuspešne študentke Katarine, ki opisuje svoje propadlo ljubezensko razmerje z bivšim poročenim ljubimcem Majerjem in razmerje z ženskarjem Davorjem. Obravnava aids, bolezen sodobnega časa, ki se v romanih pojavlja redko, v splošnem pa tudi probleme posameznika z lastno identiteto. Odvija se leta 1998 v Ljubljani, v času redkih telefonskih govorilnic, ki danes vzbujajo nostalgijo. Alojzija Zupan Sosič (2011: 156) ugotavlja, da je mesto »pri-ljubljani dogajalni prostor sodobnega romana, saj s svojo labirintno strukturo in nevrotičnim utripom nudi prebivališče sodobnikom, ambivalentnim in odtujenim literarnim osebam.« Posebnost romana je zgodba v obliki melanholične izpovedi, ki jo iz »onstranske« perspektive pripoveduje prvoosebna pripovedovalka Katarina, govori o preteklosti, svoji stiski in grozeči smrti ter napoveduje pripetljaje v prihodnosti. Ranljiva in psihično nestabilna protagonistka izhaja iz podeželja, zato se mora prilagajati novemu urbanemu okolju, kjer se počuti izgubljena in ne more najti sebi primerne partnerja. Še zmeraj ni prebolela bivše zveze, nesrečna je zaradi neuresničene ljubezni, predvsem pa razdvojenosti. Ne zna obvladovati svojega življenja, zato se iz lahkomišelnosti in dolgčasa spusti v razmerje z Davorjem, ki je okužen s HIV-om, kasneje okužbo prenaša dalje, ker pa ne zmore sprejeti posledic svojih neodgovornih dejanj, stori samomor. Michel Foucault (2010: 552) izpostavlja, da je seksualna dejavnost »lahko vir terapevtskih učinkov, a prav tako tudi patoloških posledic. Zaradi svoje dvojnosti je v nekaterih primerih zmožna zdraviti, nasprotno pa v drugih izzove bolezni.« Namesto dialogov so v romanu prisotni notranji monologi, mestoma zapisani kot nagovori,⁴ ki učinkujejo povsem avtentično. Realističen slog zaznamujeta precejšnja mera ironije in izrazit kritičen pogled na sodobno družbo, jezik ustreza večni študentki – pogovorni (slengovski)

⁴ Z nagovarjanjem bralca se pisanje spremeni v govor, dejanje pripovedi pa v krettno kazanja. Ta možnost, da nas prestavi iz našega sveta z vsemi njegovimi problemi, nedokončanimi nalogami, dolgočasjem in razočaranji v drug svet, kjer se lahko tem stvarim izognemo ali pa jih premagamo, je morda temeljna privlačnost pripovedništva (Lodge 2002: 88).

jezik z vulgarizmi in ljubljanska govorica, npr.: »Tako si ji govoril takrat, ko sva bila skupaj, celi dve leti si jo s tem nategoval in jo očitno nateguješ še zdaj, le da ne več zaradi mene« (Stepančič 2011: 7–8); »Pa še tako mora biti, da se prec vidi« (Stepančič 2011: 27). Avtorica pogosto eksperimentira z jezikom in opušča prapovpisna pravila v prid svobodnemu jezikovnemu izražanju in kreativnemu odnosu do jezika.

Aleksandra Kocmut (1976) je pisateljica in pesnica, ki je slovenski javnosti znana tudi kot prevajalka, lektorica in urednica. V njenem romanu *Pripeta s krvjo* (2013) je tematizirano predvsem propadlo ljubezensko življenje z datiranimi dogodki 1991–2000, ponekod avtorica prvoosebno pripoved tudi žanrsko popestri s prvimi kriminalnega romana (s protagonistkinim romanom naj bi bil povezan zločin odrezane roke ob Ljubljani). Ljubezenska tema se prepleta s temo materinstva, z zgodbo o odraščajočem sinu. Vesna Leskošek (2002: 207) trdi, da je materinstvo kljub družbenim spremembam tradicionalnih vlog ostalo poglavitna skrb žensk in je ženskam od narave dan poklic, s katerim naj bi dosegle življenjsko izpopolnitev. Protagonistka Vera je ločenka in mati samohranilka srednjih let, profesorica in pisateljica, svojega bivšega moža šarmerja Igorja spozna v študentskih letih, a ker ji ne zna ostati zvest, se loči. Z likovno nadarjenim sinom Lovrom se sooča s tegobami in prigodami vsakdanjega življenja. Distancirana je od preteklih dogodkov, hoče pozabiti preteklost in zaživeti na novo, zato svoja življenjska doživetja, čeprav večkrat boleča, prikaže humorno in samoironično:

/i/stega leta, ko sva se ločila, je izšel moj prvi roman, Sovje perje. Besedilo, ki sem ga izcedila iz sebe v vročih poletnih dneh, ko se je Igor potikal kdo ve kod s kdo ve kom, ko je vloga za ločitev že čakala na sodišču in so bile noči še bolj prazne kot sicer. Nad naslovom je pisalo Daša Kos. Niti mrtva ne bi na naslovnico dala svojega imena. Si predstavljate: Vera Tomaž – Sovje perje. Groteskno. (Kocmut 2013: 38.)

Z izdajo romanov nepričakovano zaslovi in s pisanjem doseže pobeg iz resničnega življenja, v katerem ji primanjkuje poguma. Išče pripadnost in novo ljubezen, pristane v kratki avanturi s poročenim moškim, nato s svojim študentom, s katerim ponovno občuti, da je ženska. Naposled se ujame v čustveno zvezo z Aljažem, za katerega je prepričana, da je njen bratranec in da sta »pripeta s krvjo«. Boji se, da ga bo izgubila kot ostale moške, vendar se v starih zapiskih izkaže, da nista v sorodu, tako v njem najde »pripetost«, pravo ljubezen, po kateri je že dolgo časa hrepenela. Roman odlikujeta sodobna zgodba o iskanju ljubezni in odkritju pisateljskih sposobnosti glavne osebe ter avtoričina izjemna jezikovna veščina, saj so dialogi živahni in zelo prepričljivi, najbolj mojstrski pa so opisi subtilnih erotičnih prizorov.

Čustvena navezanost med osrednjima likoma je opazna tudi v razvoju zgodbe romana Mateje Gomboc (1964) *Dantejeva hiša* (2014), saj se umetnik in študentka slikarstva telesno zblížata in močno čustveno navežeta drug na drugega. Roman pisateljice, prevajalke, profesorice in publicistke prinaša posebnost na fabulativni ravni, tako da tematizira umetnost (vsebuje esejistične vložke o kiparstvu). Poleg

ljubezenske teme so v romanu prisotni elementi razvojnega romana, saj protagonistka po tragični smrti staršev odraste in postane samostojna, hkrati psihološko portretirani liki in pojav pobeglega kaznjenca na Dantejevi domačiji (grozi in hoče posiliti osrednjo žensko literarno osebo) vnašajo v roman primesi psihološkega in kriminalnega romana. Romanesko zgodbo podaja tretjeosebni pripovedovalec in teče večinoma kronološko, z izjemo retrospektiv na mestih protagonistkinega razmišljanja o svojem otroštvu. Po Boothu so ne glede na to, ali so pripovedovalci tretjeosebni ali ne, med njimi občutne razlike v stopnji in vrsti distance, ki jih loči od avtorja, bralca in ostalih literarnih likov. Pri branju zmeraj poteka prikrit dialog med avtorjem, pripovedovalcem, drugimi liki in bralcem (Booth 2005: 133). Monika odide iz Ljubljane na prakso na štajersko podeželje h kiparju Danteju, ki naj bi jo poučil o umetniškem ustvarjanju. Doma pušča invalidnega brata Andreja, za katerega skrbi sama, fakulteta in slikanje ji pomenita edini pobeg od vsakdanjih skrbi. Vključi se v samotarsko in nekonvencionalno Dantejevo življenje, ki živi preprosto, se prepušča trenutkom ter oblikuje kamen, glino in les. Oba v sebi skrivata skrivnost in bolečino, se odpreta in si izpovesta svoji življenjski zgodbi. Njegova bližina jo reši, da ne misli več toliko na brata, se mu izpove, kako se je kot uporna najstnica sprla s starši na predvečer avtomobilske nesreče. Starša sta umrla, brat se je bojeval za življenje, skrb zanj je prevzela kot nekakšno pokoro za izbris lastne krivde. Dante ji s svojimi nazori pomaga, da se osvobodi bremena krivde in trpljenja ter začne ponovno živeti, saj je tudi sam premagal težko krizo ob samomoru žene, predajal se je alkoholu in drogam, kasneje se je umaknil iz Kanade v Slovenijo, se osvobodil trpljenja in ponovno zaživel, trpljenje pa še vedno izražal v svojih skulpturah. Oba na robu obupa in propada najdeta ponovni smisel življenja in mir, zbliža ju veliko breme preteklosti: »Še sta stala tam drug ob drugem in potrebovala bližino. Dantejeve ustnice so jo poljubljale po ranjenih licih in počeni ustnici, krožile so okoli podplutih oči in čez očesne arkade. Roke so jo božale po golih ramenih in njegov dotik jo je miril, ne več plašil, čeprav je bil drugačen od tolažbe« (Gomboc 2014: 195). Za realistično napisan roman je značilna pestra jezikovna podoba – ob knjižnem jeziku se pojavlja pogovorni jezik, avtorica pogosto posnema jezik sodobnih medijev, s katerim Monika ohranja stik z zunanjim svetom (v besedilo so vstavljena sporočila SMS).⁵

Pisateljica, kritičarka, prevajalka in odlična poznavalka afriške literature Gabriela Babnik (1979) se tako kot v večini svojih del tudi v četrtem romanu *Intimno* (2015) posveča Afriki, ki jo je prvič obiskala pri dvajsetih letih. Roman v osnovi tematizira problematičen ljubezenski odnos med moškim in žensko, avtorica se po prvencu *Koža iz bombaža* (2007) znova vrača k svoji prepoznavni temi – rasizmu v slovenskem okolju, spregovori tudi o tujstvu in ksenofobiji Slovencev do migrantov, temo intimnega razmerja povezuje s konfliktnimi družinskimi odnosi.

⁵ Umberto Eco izpostavlja, da književna praksa uri tudi jezik posameznikov. Danes mnogi obžalujejo rojstvo neotelegrafskega jezika, ki se uveljavlja z elektronsko pošto in sporočili SMS, v katerih lahko zapišeš »ljubim te« kar s kratico; pri tem pozabljajo, da je mladina, ki pošilja sporočila v tej novi stenografiji, vsaj delno tista, ki se zgrinja v knjižne katedrale in pride v stik z izbranimi in izdelanimi slogi, s katerimi njeni starši, dedje in babice niso bili seznanjeni (Eco 2003: 1163).

Roman je zgrajen iz treh samostojnih, toda medsebojno povezanih delov, v katerih se prepletata sedanost in preteklost, pogosto se izmenjavajo urbana središča: Pariz, Ljubljana in New York. Vse dele razkriva avktorialni pripovedovalec, v prvem delu sledimo ljubezenski zgodbi med Slovenko Janino in uglednim afriškim novinarjem Fadulom s poudarjeno erotično dimenzijo. Fadul je zaradi politične napetosti iz Čada emigriral v Slovenijo, kjer se sooča z rasizmom, izgublja svojo identiteto, v partnerskem odnosu z Janino se počuti vse bolj odtujenega, po rojstvu sina se oddaljita tudi v intimnosti. Janina se ne more povsem znebiti konservativnih družbenih norm in stereotipnih spolnih vlog, njen neprestani boj za integracijo partnerja v okolje se konča z njenim umorom Fadula. Njuna ljubezenska zveza zaradi rasističnih predsodkov ne more funkcionirati, zato privede do tragičnega konca. Drugi del pripoveduje o ljubezenskem razmerju med mlado bosansko migrantko Amino in precej starejšim dominantnim odvetnikom Tiborjem. Ona se mu podredi in se žrtvuje za družino, pusti študij in službo ter se posveti bolni hčerki. Kot ugotavlja Ann Oakley, se med vsemi argumenti, zakaj bi ženska morala ostati doma, zdi mit o materinstvu v svojih premisah in sklepih najbolj prepričljiv in najmanj vprašljiv; četudi se vlogi gospodinje in žene lahko spremenita, pa se materinska ne more, saj položaj ženske v družini temelji na njenem materinstvu (Oakley 2000: 199). Intimni trenutki protagonistov se končajo s Tiborjevim varanjem z mlajšo žensko in hčerkino smrtjo, a njegova nezvestoba in smrt hčerke nista glavna povoda za razpad zveze, ki v bodoče ne bi eksistirala zaradi determiniranosti. V tretjem delu spoznamo newyorško fotografkinjo Deano, ki domov povabi naličenega Fadula, sedaj preimenovanega v transseksualca Taya, in ga fotografira. Tay zaradi privlačnega telesa spolno zadovoljuje postarane in preobremenjene ženske ter na novo zaživi. Homi K. Bhabha (1994: 45) opozarja, da ne kolonialistični Jaz ali kolonizirani Drugi, ampak moteča razdalja med njima predstavlja podobo kolonialne drugačnosti – miselnost belcev je vpeta v telo tempolpiti. Avtorica nadaljuje s specifičnim slogom, v katerem se bogata metaforika prepleta z eksplicitnimi erotičnimi opisi. Roman je napisan v realističnem slogu s prevladujočimi dolgimi in zapletenimi povedmi, kritičen je do rasizma, jezik se prilega surovosti današnjega časa, npr.: »toda drugi ravnajo z njim katastrofalno. Mislim, Slovenci. Pred kratkim ga je neki varnostnik obtožil, da je iz Emporiuma ukradel jakno. Očitno bomo pristali na sodišču. Si predstavljaš, zgolj zato, ker je človek tempolp?« (Babnik 2015: 113). Pisateljica nazorno opisuje dejanja literarnih oseb in se tako kot v prejšnjih delih medbesedilno navezuje na književna dela domačih in tujih avtorjev.

Pisateljica, lezbična aktivistka in poslanka Nataša Sukič (1962) je leta 2015 objavila erotični roman⁶ z osebnoizpovedno noto in avtobiografskimi elementi. Osrednja tema romana *Piknik* je lezbični erotični odnos, izstopa še eksistencialna tema, saj se ukvarja tudi z vprašanjem, kako eksistirati v odnosu. Skozi dogajanje se izrisujejo

⁶ Za erotični roman je značilno prevladovanje telesne komponente ljubezni, ki temelji zlasti na metaforičnem in metonimičnem principu kot načinu izoginitve fizičnemu. Poudarja erotično napetost in trajanje, postopnost pomenskih nasprotij pa je uresničena z retardacijskimi sredstvi (Zupan Sosič 2003: 138).

še druge teme, kot so ljubosumje, tesnoba in brezizhodnost, depresija, ljubezen, hrepenenje po svobodi itd. Sestavljen je iz desetih kratkih fragmentiranih zgodb z vpletenimi spominskimi drobci.⁷ Časovno so umeščene v sedanost in preteklost, dogajalni čas v sedanosti je leto 2015, ko se prvoosebna pripovedovalka in Ana po dveh letih razpadle zveze ponovno srečata ob vabilu na piknik na temo konca sveta. Sedaj sta le prijateljici, vendar sta še zmeraj potrebni medsebojne fizične bližine. Pripovedovalka se začne spominjati njunih skupnih intimnih trenutkov v Ljubljani, Aninega bivanja v Parizu in njunega preživljanja poletja v počitniški hišici v istrski vasi Šumber. Protagonistki sta umetniški duši, družijo ju literatura, seksualna svoboda in boemsko življenje. Pripovedovalka je dejavna na področju pisateljstva, čustveno zadržana, preobčutljiva za vsako podrobnost, tesnoba, že od mladosti se obremenjuje z anoreksijo in svojo zunanostjo, psihosomatsko si ustvarja bolezni, za seboj ima mnoga depresivna leta s poskusom samomora. Ana je inteligentna pesnica,⁸ pravo nasprotje pripovedovalke, saj je zadovoljna sama s seboj, nomadka, ki svojo tesnoba rešuje s potovanji, ki jo osvobajajo. Obe imata travmatično preteklost, kar se kaže tudi v njuni minuli zvezi, v kateri sta iskali ljubezen in svobodo hkrati, hrepenenje po svobodi je njuno strastno ljubezen uničilo. Po vseh letih bi Ana rada popravila napako, da sta se razšli, in bi se radi znova zblížali: »A kljub najini želji, da bi povrnili intimnost, je seks z Ano zanič; hlasten, hiter in hladen kot drive in burger« (Sukič 2015: 69). Roman je zelo poetično delo, bogato z metaforami in simboli, v pripoved se vpletajo filmske in literarne aluzije, npr. referenci na Günterjev roman *Pločevinasti boben* (1959) in roman Djune Barnes *Nočni gozd* (1936).

5 Sklep

Obraunavani romani v sodobno slovensko prozo prinašajo nekatere novosti in posebnosti, med njimi obravnavanje homoseksualnih odnosov (*Piknik*), saj so sprva ljubezenski romani predstavljali izključno ljubezenske zgodbe heteroseksualnih parov, na začetku novega tisočletja pa so začeli vključevati tudi homoseksualno usmerjene osebe. Nadalje se pojavijo nekonvencionalna razmerja med moškim in žensko (ljubezenski odnos med rasno različnima partnerjema (*Intimno*); zakon starejšega moškega in precej mlajše ženske (*Con brio* in *Intimno*); ljubezen med različno situiranima posameznikoma (*Žaba v loncu*)), vnašanje samostojnih ženskih likov (*Panika*, *Žaba v loncu*, *Dantejeva hiša*, *Pripeta s krvjo*, *Od blizu*) in ukinjanje dominantnih moških likov. Na splošno so pripovedovani skozi žensko perspektivo in tematizirajo probleme sodobnega časa, kot so nezvestoba v zakonu, ločitve, neuspela razmerja, ljubezenski trikotnik, ljubosumje, psihične bolezni

⁷ Čeprav so nekatere zgodbe (v katerih so dogodki kavzalno povezani) predstavljene izključno v kronološkem vrstnem redu in tečejo po vrstnem redu od začetka do sredine in konca, mnoge druge vključujejo sestavljanje segmentov pripovedovanja, ki jih pisatelj namenoma razmeče (Keen 2015: 20).

⁸ Med umetnicami najdemo številne lezbijke, vendar ne zato, ker bi bila ta spolna posebnost vir ustvarjalne energije ali ker bi razkrivala večjo obdarjenost z njo; gre za to, da v zatopljenosti v resno delo nočejo izgubljati časa niti z igranjem ženske vloge niti z borbo z moškimi (Beauvoir 2013: 179).

(depresijo, anoreksijo), aids in samomor (*V četrtek ob šestih*). Obravnavajo tudi medkulturnost oz. večkulturnost, mešanje jezikov in lepovidovsko hrepenenje (*Con brio*), zapletene medsebojne odnose (*Panika*), umetnost (*Dantejeva hiša*), ukvarjanje posameznika z lastno identiteto (*V četrtek ob šestih*), eksistencialne probleme (*Žaba v loncu*, *Piknik*) ter problematiko tujstva, rasizem in ksenofobijo (*Intimno*). Stopnja erotičnosti je v romanih raznolika, ironija in humor pa tragične dogodke spretno odmikata od otožne atmosfere, zato razhodi med partnerji bralce ne vzbujajo prevelike žalosti (*Panika*, *Pripeta s krvjo*). Redko se zaključijo s srečnim koncem, tipično značilnostjo ljubezenskih romanov, tako da dobivajo nove pripovedne dimenzije. Sedanjost in preteklost se pogosto prepletata, saj protagonisti razmišljajo o lastni travmatični preteklosti (avtomobilski nesreči, samomoru, težavnem otroštvu), ki je močno zaznamovala njihovo nadaljnje življenje (*Piknik*, *Dantejeva hiša* in *Od blizu*). V primarno ljubezensko zgodbo so pogosto vpleteni elementi kriminalke (*Ina*, *Dantejeva hiša* in *Pripeta s krvjo*), ki s skrivnostjo ustvarijo bolj napeto zgodbo. Protagonistke so večinoma mlade (stare od dvajset do štirideset let), kompetentne, izobražene in inteligentne ženske, ki ne zasedajo le tradicionalnih spolnih vlog, temveč imajo uspešno kariero in so neodvisne od moških, tudi matere samohranilke, ki samostojno skrbijo za otroka in dom. Ženski liki hrepenijo po ljubezni, spremembi in si želijo biti ljubljene, saj jih monotono življenje ne zadovoljuje več. Osrednji liki so največkrat intelektualci iz umetniške stroke (slikarstvo, lončarstvo, kiparstvo, glasba in literatura), ki uresničujejo poklicno pot ali pa jim umetnost pomeni beg od problemov realnega sveta. Zgodbe ponavadi ne potekajo povsem linearno, saj spominske epizode in asociativni preskoki rušijo kronološko zaporedje dogodkov. Roman se oddalji od klasične strukture s fragmentarnimi zgodbami, ki spominjajo na poetične odlomke (*Piknik*). Pisateljice so jezikovno svobodnejše, romane običajno pišejo v pogovornem jeziku, obogatenem z vulgarizmi ali nizkimi pogovornimi izrazi (npr. Lucija Stepančič in Desa Muck), občasno posnemajo sodobni jezik spleta in telekomunikacij (Mateja Gomboc). Analizirani ljubezenski romani poleg teme ljubezni pogosto načenjajo tudi nespecifične teme ali pa se povezujejo z drugimi romanesknimi žanri, zato so blizu žanrski hibridnosti.

Viri

- Babnik, Gabriela, 2015: *Intimno*. Ljubljana: Beletrina.
- Bevc, Cvetka, 2011: *Ina*. Ljubljana: Arsem.
- Gomboc, Mateja, 2014: *Dantejeva hiša*. Ljubljana: Mladika.
- Kocmut, Aleksandra, 2013: *Pripeta s krvjo*. Radeče: Literarni val.
- Muck, Desa, 2003: *Panika*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Stepančič, Lucija, 2011: *V četrtek ob šestih*. Ljubljana: Študentska založba.
- Sukič, Nataša, 2015: *Piknik*. Maribor: Litera.
- Svetek, Irena, 2004: *Od blizu*. Ljubljana: Študentska založba.

Švigelj Mérat, Brina, 1998: *Con brio*. Ljubljana: Nova revija.

Zelinka, Andreja, 2002: *Žaba v loncu*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Literatura

Antić Gaber, Milica, 2012: Onkraj binarnosti in dihotomij: ženske študije in študiji spola v Sloveniji. Antić Gaber, Milica (ur.): *Moškosti*. Ljubljana: Krtina. 349–370.

Bahtin, Mihail M., 2007: *Problemi poetike Dostojevskega*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Beauvoir, Simone de, 2013: *Drugi spol*. Ljubljana: Krtina.

Bhabha, Homi K., 1994: *The location of culture*. New York in London: Routledge.

Booth, Wayne C., 2005: *Retorika pripovedne umetnosti*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Borovnik, Silvija, 2012: *Književne študije: o vlogi ženske v slovenski književnosti, o sodobni prozi in o slovenski književnosti v Avstriji*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta.

Dović, Marijan, 2007: *Slovenski pisatelj: razvoj vloge literarnega proizvajalca v slovenskem literarnem sistemu*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Eco, Umberto, 2003: O nekaterih funkcijah literature. *Sodobnost* 67/9. 1161–1169.

Foucault, Michel, 2010: *Zgodovina seksualnosti*. Ljubljana: ŠKUC.

Hawthorn, Jeremy, 1997: *Studying the novel. An introduction*. London: Arnold.

Hladnik, Miran, 2018: Emancipacija slovenske žanrske literature. LUD Literatura: <https://www.ludliteratura.si/esej-kolumna/emancipacija-slovenske-zanrske-literature/>.

Keen, Suzanne, 2015: *Narrative form*. New York: St. Martin's Press.

Kos, Dejan, Leskovec, Andreja in Virant, Špela, 2016: Besede o ljubezni: ljubezen v filozofiji, literaturi in umetnosti (predgovor). *Primerjalna književnost* 39/1. 7–9.

Kozak, Krištof Jacek, 2010: Literatura in medkulturnost. Sedmak, Mateja in Ženko, Ernest (ur.): *Razprave o medkulturnosti*. Koper: Univerza na Primorskem. 129–142.

Leskošek, Vesna, 2002: *Zavrnjena tradicija: ženske in ženskost v slovenski zgodovini od 1890 do 1940*. Ljubljana: Založba *cf.

Lodge, David, 2002: Roman kot komunikacija. *Sodobnost* 66/1. 87–100.

Oakley, Ann, 2000: *Gospodinja*. Ljubljana: Založba *cf.

Pregelj, Barbara, 2004: Še o žanrih – pogostejši trivialni žanri v luči slovenske postmoderne. *Slavistična revija* 52/4. 434–441.

Ramsdell, Kristin, 2012: *Romance fiction: a guide to the genre*. Santa Barbara: ABC-CLIO.

Regis, Pamela, 2003: *A natural history of the romance novel*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Zupan Sosič, Alojzija, 2003: *Zavetje zgodbe: sodobni slovenski roman ob koncu stoletja*. Ljubljana: Literarno-umetniško društvo Literatura.

Zupan Sosič, Alojzija, 2006: *Robovi mreže, robovi jaza: sodobni slovenski roman*. Maribor: Litera.

Zupan Sosič, Alojzija, 2011: *Na pomolu sodobnosti ali o književnosti in romanu*. Maribor: Litera.

Romance Novels Written by Contemporary Slovenian Female Writers

In this article, I discuss the characteristics of ten romance novels by selected Slovenian female writers, published in the period between 1995 and 2015. I first present the most important theoretical starting points regarding romance novels and contemporary Slovenian romance novels, which formed the basis for the analysis of the works. In recent decades, many Slovenian female writers have published interesting romance novels with modern stories and realistically portrayed characters. What is more, they have introduced certain novelties and peculiarities into contemporary Slovenian prose. I analyse quality novels in terms of their literary, aesthetic and genre value by the following authors: Gabriela Babnik, Cvetka Bevc, Mateja Gomboc, Aleksandra Kocmut, Desa Muck, Lucija Stepančič, Nataša Sukič, Irena Svetek, Brina Svit and Andreja Zelinka.

Keywords: contemporary Slovenian prose, romance novel, contemporary Slovenian female writers, genre literature, setting, characterisation of characters, theme